ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

19. ledna 2006 *

Ve věci C-240/03 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 Statutu Soudního dvora, podaný dne 28. května 2003,

Comunità montana della Valnerina, zastoupená P. De Caterini, E. Cappellim, a A. Bandinim, avvocati, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Komise Evropských společenství, zastoupená C. Cattabriga a L. Visaggiem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Dal Ferro, avvocato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

* Jednací jazyk: italština.

Italská republika, zastoupená I. M. Braguglíou, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. Aiellem, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku

vedlejší účastník v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, J. Malenovský, S. von Bahr, A. Borg Barthet a A. Ó Caoimh (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 3. března 2005,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem navrhuje Comunità montana della Valnerina (dále jen „CMV") zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 13. března 2003, Comunità montana della Valnerina v. Komise (T-340/00, Recueil, s. II-811, dále jen „napadený rozsudek"), v rozsahu, v němž byla uvedeným rozsudkem částečně zamítnuta její žaloba na neplatnost rozhodnutí

Komise Evropských společenství C (2000) 2388 ze dne 14. srpna 2000, kterým se zrušuje finanční pomoc z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), sekce „zaměření", která jí byla poskytnuta rozhodnutím Komise C (93) 3182 ze dne 10. listopadu 1993 (dále jen „rozhodnutí o zrušení pomoci" a „rozhodnutí o poskytnutí pomoci") v rámci pilotního ukázkového projektu lokalit lesního, zemědělského a potravinářského hospodářství v horských okrajových oblastech (dále jen „projekt").

Právní rámec

2 Dne 24. června 1988 přijala Rada nařízení (EHS) č. 2052/88, o úkolech strukturálních fondů a jejich účinnosti a o koordinaci mezi jejich činnostmi navzájem a mezi těmito činnostmi a operacemi Evropské investiční banky a jinými stávajícími finančními nástroji (Úř. věst. L 185, s. 9).

3 Články 14 až 16 nařízení Rady (EHS) č. 4253/88 ze dne 19. prosince 1988, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 2052/88, pokud jde o koordinaci mezi činnostmi jednotlivých strukturálních fondů navzájem a mezi těmito činnostmi a operacemi Evropské investiční banky a jinými stávajícími finančními nástroji (Úř. věst. L 374, s. 1), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 2082/93 ze dne 20. července 1993 (Úř. věst. L 193, s. 20, dále jen „nařízení č. 4253/88") *(neoficiální překlad)*, obsahují ustanovení ohledně vyřizování žádostí o finanční pomoc ze strukturálních fondů, podmínky způsobilosti k této finanční pomoci a určitá zvláštní ustanovení.

4 Nařízení č. 4253/88 obsahuje rovněž ve svém článku 21 ustanovení o platbě této finanční pomoci, v článku 23 ustanovení o finanční kontrole a v článku 24 ustanovení o snížení, pozastavení nebo zrušení téže pomoci.

5 V tomto ohledu článek 24 tohoto nařízení stanoví:

„1. Jestliže se zdá, že realizace akce nebo opatření neodůvodňuje ani část, ani celou poskytnutou finanční pomoc, Komise provede vhodný přezkum takového případu v rámci partnerství zejména tím, že požádá členský stát nebo orgány jím určené pro realizaci akce, aby předložily své připomínky ve stanovení lhůtě.

2. Po tomto přezkumu může Komise snížit nebo pozastavit pomoc pro dotyčnou akci nebo opatření, jestliže přezkum potvrdil nesrovnalosti nebo významnou změnu ovlivňující povahu nebo podmínky realizace akce nebo opatření, pro kterou nebyl žádán souhlas Komise.

3. Jakákoli částka zakládající bezdůvodné obohacení musí být vrácena Komisi. Z nevrácených částek jsou účtovány úroky z prodlení v souladu s ustanoveními finančního nařízení a podmínkami, které budou stanoveny Komisí podle postupů uvedených v hlavě VIII tohoto nařízení." *(neoficiální překlad)*

Skutkový základ sporu

6 Skutkový základ sporu, jak vyplývá z bodů 7 až 30 napadeného rozsudku, může být shrnut následovně.

7 V červnu 1993 zaslala CMV Komisi žádost o pomoc Společenství pro projekt.

8 Obecný cíl projektu spočíval v realizaci a pilotní ukázce dvou lokalit lesního, zemědělského a potravinářského hospodářství, jedné CMV ve Valnerina (Itálie) a jedné sdružením „Route des senteurs" (dále jen „RdS") v oblasti Drôme provençale (Francie), aby se zde vedle obvyklých zemědělských činností zavedly a rozvíjely alternativní hospodářské činnosti, jako je agroturistika.

9 Podle druhého pododstavce čl. 1 rozhodnutí o poskytnutí pomoci, byly CMV, jakož i RdS „odpovědné" za projekt. Podle článku 2 tohoto rozhodnutí byla doba realizace projektu stanovena na třicet měsíců – od 1. října 1993 do 31. března 1996. Na základě prvního pododstavce čl. 3 uvedeného rozhodnutí činily celkové uznatelné náklady projektu 1 817 117 ECU a maximální finanční účast Společenství byla stanovena ve výši 908 558 ECU. Podle článku 5 tohoto rozhodnutí byly jak CMV, tak RdS „adresáty [...] rozhodnutí".

10 Příloha I rozhodnutí o poskytnutí pomoci obsahovala popis projektu. V bodě 5 této přílohy byla CMV označena jako „příjemce" finanční pomoci a RdS jako „další subjekt odpovědný za projekt". V bodě 8 téže přílohy byl uveden finanční plán projektu s rozdělením nákladů, které byly přiděleny jednotlivým akcím v rámci projektu. Tyto akce a jim odpovídající náklady byly rozděleny na čtyři části, CMV a RdS měly každá provést akce stanovené ve dvou z těchto čtyř částí.

11 Příloha II rozhodnutí o poskytnutí pomoci stanovila finanční podmínky poskytnutí pomoci. Zvláště v bodě 1 této přílohy bylo upřesněno, že pokud by chtěl příjemce finanční pomoci podstatně měnit operace popsané v příloze I, musí to předem oznámit Komisi a získat její souhlas. V souladu s bodem 2 této přílohy záviselo poskytnutí pomoci na realizaci všech operací uvedených v příloze I rozhodnutí o poskytnutí pomoci. Bod 4 uvedené přílohy kromě toho stanovil, že finanční pomoc bude vyplacena přímo CMV, jakožto příjemci této pomoci, která má zajistit zaplacení RdS částek, které jí náleží. Podle bodu 5 téže přílohy byla Komise oprávněna za účelem ověření finančních údajů o jednotlivých výdajích nařídit přezkum všech originálních dokladů nebo jejich ověřených kopií a tento přezkum uskutečnit bezprostředně na místě nebo požadovat zaslání dotyčných dokumentů. Na základě bodu 6 přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci musí mít uvedený příjemce uloženy všechny originály dokladů osvědčujících vynaložené výdaje po dobu pěti let po poslední platbě Komise a mít je pro Komisi k dispozici. V souladu s bodem 7 této přílohy mohla Komise kdykoliv požadovat od příjemce pomoci, aby jí zaslal zprávy o postupu prací nebo dosažených technických výsledcích, a podle bodu 8 uvedené přílohy musel dát uvedený příjemce Komisi k dispozici výsledky dosažené v rámci realizace projektu, aniž by to vedlo k dodatečným platbám. Konečně je v bodě 10 této přílohy II v podstatě upřesněno, že Komise může pozastavit, snížit nebo zrušit pomoc a vyžadovat náhradu zaplacených částek, jestliže nebude dodržena jedna z podmínek, které byly uvedeny v této příloze, anebo pokud budou realizovány akce, které nebyly uvedeny v příloze I, a v takovém případě má příjemce pomoci právo předběžně předložit své připomínky ve lhůtě, kterou stanoví Komise.

12 V roce 1993 a 1995 vyplatila Komise CMV dvě zálohy, z nichž jedna odpovídala přibližně 40 % a druhá 30 % příspěvku Společenství pro projekt. CMV zase zaplatila RdS částky, které odpovídaly nákladům akcí projektu, která měla RdS realizovat.

13 V prosinci 1994 a v červnu 1997 zaslala CMV Komisi první zprávu o vývoji projektu a o výdajích, které již byly vynaloženy na každou stanovenou akci, jakož i konečnou zprávu o provedení projektu. V těchto zprávách CMV zejména osvědčila, že jednak disponuje platebními doklady odpovídajícími vynaloženým výdajům, a jednak, že již realizované akce odpovídají těm, které jsou popsány v příloze I rozhodnutí o poskytnutí pomoci.

14 Dne 12. srpna 1997 oznámila Komise CMV, že zahájila všeobecný technický a účetní přezkum všech projektů financovaných podle článku 8 nařízení č. 4256/88, včetně jejího projektu. Komise vyzvala CMV, aby v souladu s bodem 5 přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci předložila seznam všech dokladů uznatelných výdajů, které byly uskutečněny v rámci provedení projektu, jakož i ověřenou kopii originálu každého z těchto dokladů.

15 Poté, co od CMV obdržela určité dokumenty, Komise CMV informovala dopisem ze dne 6. března 1998 o svém záměru provést na místě realizace projektu kontrolu, která proběhla u CMV dne 23. až 25. března 1998 a u RdS dne 4. až 6 května 1998.

16 Dopisem ze dne 22. března 1999 Komise informovala CMV, že v souladu s článkem 24 nařízení č. 4253/88 přezkoumala finanční pomoc týkající se projektu a jelikož z tohoto přezkumu vyplynuly skutečnosti poukazující na možné nesrovnalosti, rozhodla se zahájit řízení stanovené v tomto článku 24 a v bodě 10 přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci. V tomto dopise, jehož kopii zaslala také RdS, Komise upřesnila tyto jednotlivé skutečnosti konkrétně ve vztahu k akcím, které příslušely jednak CMV a jednak RdS.

17 Rozhodnutím o zrušení pomoci, které zaslala Italské republice, jakož i CMV a které CMV oznámila dne 21. srpna 2000, zrušila Komise na základě čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88 finanční pomoc poskytnutou na základě projektu a vyzvala CMV, aby vrátila již vyplacenou částku v plné výši.

18 V devátém bodě odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci Komise uvedla řadu nesrovnalostí ve smyslu čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88. Tyto nesrovnalosti se týkaly jednak akcí realizovaných RdS a jednak akcí CMV.

19 Dopisy ze dne 14. září a 2. října 2000 vyzvala CMV RdS, aby vrátila částky, které jí vyplatila na realizaci projektu. Na tuto žádost RdS odpověděla dne 20. října 2000, přičemž v podstatě uvedla, že považuje rozhodnutí o zrušení pomoci za neodůvodněné.

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

20 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 7. listopadu 2000 podala CMV žalobu na neplatnost.

21 Na podporu této žaloby se CMV dovolávala čtyř žalobních důvodů. První vycházel z porušení zásad nediskriminace a proporcionality, protože Komise neomezila svou žádost o vrácení pomoci na částky odpovídající části projektu, která měla být na základě rozhodnutí o poskytnutí pomoci realizována CMV. Druhý žalobní důvod se zakládá na pochybeních, kterých se Komise dopustila v rámci zjištění různých nesrovnalostí týkajících se realizace části projektu, za kterou byla odpovědná samotná CMV, jakož i na porušení povinnosti uvést odůvodnění a porušení práv obhajoby. Třetí žalobní důvod vycházel z porušení zásady proporcionality a čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88, jelikož Komise požadovala od CMV vrácení pomoci poskytnuté na realizaci akcí v plné výši. Konečně čtvrtým žalobním důvodem CMV uplatnila zneužití pravomoci. CMV navrhla, aby Soud zrušil rozhodnutí o zrušení pomoci a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

22 Italská republika vstoupila do řízení před Soudem jako vedlejší účastník na podporu CMV.

23 Ze spisu u Soudního dvora vyplývá, že v průběhu řízení před Soudem bylo proti RdS zahájeno řízení o likvidaci.

24 V napadeném rozsudku Soud zrušil rozhodnutí o zrušení pomoci, protože Komise neomezila svou žádost o vrácení pomoci na částky odpovídající části projektu, která měla být na základě rozhodnutí o poskytnutí pomoci realizována samotnou CMV.

25 V tomto ohledu Soud uvedl, že Komise bezesporu byla oprávněna určit hlavní odpovědný subjekt, kterému by v případě nesrovnalostí příslušelo vrátit vyplacenou částku v plné výši. Podle Soudu však bylo třeba zohlednit, že případná povinnost vrátit pomoc mohla mít pro dotyčné strany závažné důsledky. Proto zásada právní jistoty vyžaduje, aby bylo právo, které se použije při provádění smlouvy, dostatečně jasné a přesné, tak aby dotyčné strany mohly jednoznačně rozpoznat svá práva a povinnosti a aby mohly následně přijmout odpovídající opatření, a sice v této souvislosti přijmout před poskytnutím uvedené pomoci přiměřené soukromoprávní nástroje, které by každé z nich umožnily chránit vůči druhé její finanční zájmy. Rozhodnutí o poskytnutí pomoci však v projednávané věci nebylo tak jasně formulováno, aby se CMV mohla považovat za jediný subjekt odpovědný za vrácení záloh. To je důvod, proč požadavek vrácení celkové vyplacené částky, určený CMV, představoval porušení zásady proporcionality.

26 Ve zbývající části Soud žalobu zamítl a uložil, aby účastníci řízení nesli vlastní náklady řízení. Soud se domníval, že Komise správně zpochybnila doklady o nákladech, které CMV předložila, a měla proto právo od ní požadovat vrácení části záloh, které příslušely CMV.

Řízení před Soudním dvorem

27 Dne 4. června 2002 podala CMV u Soudního dvora kasační opravný prostředek.

28 Dne 22. srpna 2003 Komise podala ve své kasační odpovědi vzájemný kasační opravný prostředek.

29 Italská republika v rámci řízení o opravném prostředku nepředložila vyjádření.

Návrhová žádání v hlavním a vzájemném kasačním opravném prostředku

30 CMV navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž potvrzuje rozhodnutí o zrušení pomoci, a vydal sám konečné rozhodnutí ve věci v tom smyslu, že toto rozhodnutí bude zrušeno v plném rozsahu, a

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

31 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek CMV;

— na základě vzájemného kasačního opravného prostředku zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž zrušuje rozhodnutí o zrušení pomoci, „protože požadavek Komise vrátit pomoc nebyl omezen na částky odpovídající části projektu, kterou měla CMV na základě rozhodnutí o poskytnutí pomoci sama realizovat“, a

— uložil CMV náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

32 Je třeba přezkoumat vzájemný opravný prostředek před zkoumáním hlavního opravného prostředku.

K vzájemnému kasačnímu opravnému prostředku

33 Na podporu vzájemného opravného prostředku se Komise dovolává dvou důvodů.

K prvnímu důvodu vzájemného kasačního opravného prostředku

— Argumenty účastníků řízení

34 Podle Komise Soud nesprávně použil zásadu proporcionality v souvislosti, kdy Komise na základě správného výkladu rozhodnutí o poskytnutí pomoci nedispo-

novala žádnou diskreční pravomocí. Komise má za to, že podle tohoto rozhodnutí byla příjemcem pomoci pouze CMV a RdS byla jednoduše dalším útvarem pověřeným uskutečněním projektu. Uvedené rozhodnutí ukládalo Komisi, aby za určitých okolností požadovala navrácení pomoci v plné výši pouze od CMV. Pokus požádat o navrácení pomoci RdS by byl tedy protiprávní. Analýza rozhodnutí o poskytnutí pomoci, která je provedena Soudem, je nesprávná, protože když Soud zkoumal určitá ustanovení tohoto rozhodnutí, zkoumal každé z nich zvlášť, aniž by rovněž provedl celkovou analýzu.

35 CMV má za to, že obsah ustanovení v příloze II rozhodnutí o poskytnutí pomoci, ať už jsou posuzována samostatně, nebo celkově, nemůže poskytnout zúčastněným stranám jednoznačný a dostatečně jasný rámec jejich příslušných závazků a povinností. Kromě toho není přijatelné, aby Komise byla na základě rozhodnutí o poskytnutí pomoci povinna jednat výlučně vůči CMV.

— Závěry Soudního dvora

36 Jak Soud právem uvedl v bodě 52 napadeného rozsudku„ v případě poskytnutí pomoci na projekt, jehož realizace přísluší více zúčastněným stranám, právní úprava neupřesňuje, od které z těchto zúčastněných stran může nebo musí Komise požadovat vrácení této pomoci, pokud se jedna nebo více z nich dopustily nesrovnalostí při provádění takového projektu.

37 Za těchto okolností Soud zkoumal v bodech 54 až 64 napadeného rozsudku, zda s přihlédnutím k závažným důsledkům, jaké by měla pro dotyčné stany případná povinnost k vrácení pomoci, je znění rozhodnutí o poskytnutí pomoci a jeho přílohy dostatečně jasné a přesné tak, že CMV, jakožto opatrný a obezřetný hospodářský subjekt, měla nutně vědět, že v případě nesrovnalostí při provedení projektu, ať už přičitatelných RdS, nebo jí samé, bude CMV jedinou stranou finančně odpovědnou vůči Společenství za plnou výši poskytnuté pomoci.

38 Proto, když Soud ve svém posouzení práv a povinností každé strany vyplývajících z rozhodnutí o poskytnutí pomoci, důkladně zkoumal, zda Komise mohla na tomto základě požadovat vrácení pomoci, která byla poskytnuta pro akce uskutečňované CMV a RdS, pouze od CMV, nemohou být přijaty argumenty Komise směřující k prokázání, že to nebo ono ustanovení rozhodnutí o poskytnutí pomoci bylo nedostatečně nebo izolovaně zohledněno Soudem.

39 Jak totiž uvedla generální advokátka v bodech 48 a 49 svého stanoviska, Soud v bodech 57 až 64 napadeného rozsudku přesvědčivě vysvětluje, že rozhodnutí o poskytnutí pomoci jako celek nebylo dostatečně jasné a přesné, aby CMV příslušela výlučná finanční odpovědnost vůči Společenství v případě nesrovnalostí při provádění projektu. Z těchto bodů napadeného rozhodnutí vyplývá jednak, že Soud dostatečně právně přezkoumal všechny argumenty Komise týkající se výkladu rozhodnutí o poskytnutí pomoci, a jednak, že v rozporu s tím, co tento orgán tvrdí, zkoumal příslušná ustanovení přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci v rámci celkového přezkumu tohoto rozhodnutí, včetně jeho příloh.

40 S ohledem na výše uvedené není tedy namístě přijmout první důvod vzájemného opravného prostředku.

K druhému důvodu vzájemného kasačního opravného prostředku

— Argumentace účastníků řízení

41 Komise tvrdí, že Soud tím, že sankcionoval údajné porušení zásady proporcionality, ve skutečnosti rozhodl o protiprávnosti údajného porušení zásady právní jistoty, ke kterému došlo při přijetí rozhodnutí o poskytnutí pomoci. Překročil tedy objektivní meze před ním probíhajícího sporu.

42 CMV uplatňuje, že Soud vůbec nezamýšlel rozhodnout o protiprávnosti rozhodnutí o poskytnutí pomoci.

— Závěry Soudního dvora

43 Nejdříve je třeba připomenout, že vzhledem k tomu, že by soud Společenství překročil svoji pravomoc, kdyby rozhodoval *ultra petita* (viz rozsudky ze dne 14. prosince 1962, Meroni v. Haute-Autorité, 46/59 a 47/59, Recueil, s. 783, 801, a ze dne 28. června 1972, Jamet v. Komise, 37/71, Recueil, s. 483, bod 12), nemůže jít zrušující výrok nad rámec návrhu žalobce (rozsudek ze dne 14. září 1999, Komise v. AssiDomän Kraft Products a další, C-310/97 P, Recueil, s. I-5363, bod 52).

44 Přitom z bodů 55 až 65 napadeného rozsudku vyplývá, že Soud se omezil na ověření, zda bylo rozhodnutí o poskytnutí pomoci dostatečně jasné a přesné tak, že CMV měla nutně vědět, že v případě nesrovnalostí při provádění projektu, ať už přičitatelných RdS, nebo jí samé, bude mít CMV vůči Společenství výlučnou finanční odpovědnost za plnou výši poskytnuté pomoci.

45 V bodě 65 napadeného rozsudku má tak Soud za to, že rozhodnutí o zrušení pomoci v rozsahu, v němž vyžaduje vrácení pomoci v plné výši pouze od CMV, nezávisle na nalezení osoby nesoucí skutečnou a věcnou odpovědnost za nesrovnalosti vytýkané při realizaci projektu, představuje nepřiměřené opatření ve vztahu k nevýhodám způsobeným CMV žádostí o vrácení již poskytnuté pomoci v plné výši.

46 Z toho vyplývá, že Soud nezkoumal legalitu rozhodnutí o poskytnutí pomoci, ale analyzoval uvedené rozhodnutí s ohledem na určení, zda Komise měla právo vyžadovat pouze od CMV vrácení dotčené pomoci v plné výši. Soud tím, že tak učinil, nepřekročil v rozporu s tvrzením Komise objektivní meze před ním probíhajícího sporu.

47 S ohledem na výše uvedené tedy není namístě přijmout druhý důvod vzájemného opravného prostředku.

48 Proto s přihlédnutím ke všem výše uvedeným úvahám je třeba zamítnout vzájemný opravný prostředek Komise.

K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku

49 Na podporu svého kasačního opravného prostředku se CMV dovolává pěti důvodů. Podle znění opravného prostředku první důvod vychází z toho, že před Soudem nebylo rozhodnuto o žalobním důvodu. Druhý důvod opravného prostředku je založen na porušení a nesprávném použití zásady proporcionality, jakož i na vnitřní

nelogičnosti napadeného rozsudku. Třetí důvod opravného prostředku vychází z porušení a nesprávného použití článku 24 nařízení č. 4253/88 a rozhodnutí o poskytnutí pomoci, jakož i z neuvedení odůvodnění a vnitřní nelogičnosti uvedeného rozsudku. Čtvrtý důvod opravného prostředku je založen na vadách řízení v souvislosti s kontrolami vedenými Komisí a na porušení práv na obhajobu v tomto bodě. Konečně pátý důvod opravného prostředku vychází z porušení a nesprávného použití čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88, jakož i z porušení zásady proporcionality.

50 Pro účely hlavního opravného prostředku je třeba zaprvé zkoumat třetí důvod uvedený CMV. Zadruhé Soudní dvůr považuje za vhodné zkoumat společně první a druhý důvod opravného prostředku. Nakonec je třeba zkoumat odděleně čtvrtý a pátý důvod opravného prostředku.

K třetímu důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

51 Svým třetím důvodem opravného prostředku CMV tvrdí, že se Soud při přezkoumání výtek vznesených Komisí vůči CMV v rozhodnutí o zrušení pomoci, opřel o nesprávný a nepřiměřený výklad čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88, přičemž ignoroval kritérium „odstupňování trestu". V souvislosti s každou z těchto výtek vytýká CMV Soudu nesprávné odůvodnění napadeného rozsudku.

52 Komise se domnívá, že argumenty vznesené CMV na podporu tohoto důvodu opravného prostředku se týkají posouzení skutkových okolností, a jsou tedy nepřípustné. Jelikož se CMV dovolává nepoměru mezi použitou sankcí a závažností vytýkaných pochybení, má Komise za to, že tato část důvodu opravného prostředku spadá do rámce pátého důvodu hlavního opravného prostředku.

53 S přihlédnutím k argumentům CMV, které se týkají konkrétních výtek uvedených Komisí v rozhodnutí o zrušení pomoci, je třeba nejdříve uvést, že Soudní dvůr již rozhodl v odpovědi na argument vycházející ze zásady odstupňování opatření, že čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88 dovoluje Komisi zrušit finanční pomoc Společenství v plné výši a že omezení možností Komise snížit pomoc pouze v poměru k částce, které se týkají zjištěné nesrovnalosti, by vedlo k napomáhání podvodu ze strany žadatelů o finanční pomoc, kteří by riskovali pouze ztrátu prospěchu z neoprávněně vyplacených částek (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 24. ledna 2002, Conserve Italia v. Komise, C-500/99 P, Recueil, s. I-867, body 74, 88 a 89).

— K argumentům souvisejícím s produkcí filmu společností Romana Video

54 Šestá odrážka devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci zní následovně:

„[CMV] připsala a prohlásila, že zaplatila společnosti Romana Video částku ve výši 98 255 000 [italských lir] (ITL) (50 672 ECU) na produkci videonahrávky v rámci projektu. V okamžiku kontroly (dne 25. a 26. března 1998) zbývalo zaplatit ještě 49 000 000 ITL. [CMV] prohlásila, že tato částka nebude vyplacena, neboť se jedná o cenu za prodej práv k videonahrávce společnosti, která jej vyrobila. [CMV] tímto uplatnila výdaje, které překračují skutečně učiněné výdaje o 49 000 000 ITL.“ *(neoficiální překlad)*

55 V bodě 77 napadeného rozsudku Soud uvedl, že poskytnutá pomoc byla určena na financování určitého procenta nákladů skutečně vynaložených dotyčnými stranami na realizaci projektu.

56 V následujícím bodě Soud připomněl, že je nesporné, že CMV uzavřela smlouvu se společností Romana Video, na jejímž základě pověřila tuto společnost produkcí filmu o Valnerina, za níž měla Romana Video obdržet jako protihodnotu částku vyhrazenou na projekt, a sice přibližně 98 milionů ITL, ale že CMV nicméně zaplatila této společnosti pouze částku 49 miliónů ITL, protože stejnou smlouvou následně prodala této společnosti práva na uvedení tohoto produktu na trh za cenu 49 milionů ITL.

57 Soud uvedl v bodě 79 napadeného rozsudku, že CMV nesla ve skutečnosti za realizaci této projektem přesně stanovené akce pouze náklady, které se rovnaly přibližně polovině výdajů vyhrazených na projekt. Podle uvedeného rozsudku se totiž Komise mohla právoplatně domnívat, že z důvodu souběhu transakcí a započtení, ke kterému došlo mezi CMV a společností Romana Video v průběhu provádění projektu, CMV spíše než by dosáhla zisku z výsledku dosaženého díky této pomoci, vydala ve skutečnosti za realizaci uvedené akce pouze částku vyplývající z tohoto započtení.

58 Soud měl v bodech 80 a 81 napadeného rozsudku za to, že přičtení k projektu výdajů, které CMV nakonec na realizaci tohoto projektu nevynaložila, může být považováno za nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88.

59 CMV se však domnívá, že byla oprávněna odečíst celkové náklady a následně prodat práva k dotčenému filmu.

60 Komise naproti tomu tvrdí, že každý příjemce dotace Společenství musí odůvodnit nahraditelné náklady. To, co se týče produkce tohoto filmu, CMV opomenula učinit.

61 Nejdříve je namístě poznamenat, že, jak rovněž uvedl Soud v bodě 79 napadeného rozsudku, CMV se správně domnívá, že ani nařízení č. 4253/88, ani rozhodnutí o poskytnutí pomoci výslovně nezakazují příjemci pomoci mít zisk z výsledků dosažených díky této pomoci.

62 Nicméně, jak uvedla generální advokátka v bodě 70 svého stanoviska, za dosahování zisku, který není přičitatelný k nákladům, může být považován pouze zisk z prodeje za tržních podmínek, a nikoliv pouhý fiktivní obchod, jehož jediným účelem je umělé zvýšení nákladů.

63 Je třeba uvést, že otázka, zda prodej práv na uvedení dotčeného filmu na trh společnosti Romana Video je skutečný prodej, nebo fiktivní obchod, představuje posouzení skutkového stavu. Přitom z ustálené judikatury vyplývá, že jedině Soud je příslušný jednak zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost těchto zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a jednak tento skutkový stav posoudit. Posouzení skutkového stavu, kromě případu zkreslování důkazů předložených Soudu, tedy nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (viz zejména rozsudky ze dne 11. února 1999, Antillean Rice Mills a další v. Komise, C-390/95 P, Recueil, s. I-769, bod 29, a ze dne 15. června 2000, Dorsch Consult v. Rada a Komise, C-237/98 P, Recueil, s. I-4549, bod 35).

64 V tomto ohledu je třeba připomenout, že CMV se nedovolávala zkreslení skutkových okolností. Proto tato otázka nemůže podléhat přezkumu Soudního dvora v rámci tohoto opravného prostředku.

65 Naopak, jak uvedla generální advokátka v bodě 72 svého stanoviska, Soudní dvůr může posoudit, zda Soud porušil svou povinnost uvést odůvodnění. Zdá se, že argumentace CMV směřuje k prokázání, že odůvodnění Soudu je rozporuplné v tom, že Soud uznává možnost zisku z výsledků dosažených díky pomoci, ale přesto souhlasí s Komisí, že prodejem práv k filmu došlo ke snížení vynaložených nákladů.

66 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soud v bodě 79 napadeného rozsudku vysvětluje, že Komise mohla právoplatně dojít k závěru, že z důvodu souběhu transakcí a započtení, ke kterému došlo mezi CMV a společností Romana Video v samotném průběhu uskutečňování projektu, CMV nesla za produkci filmu společností Romana Video ve skutečnosti pouze náklady, které se rovnaly přibližně polovině výdajů vyhrazených na projekt.

67 Toto jasné a jednoznačné zjištění Soudu je tedy dostatečně odůvodněné. V rozporu s tvrzením CMV nevyplývá z existence možnosti přípustné obchodní transakce, že obchod uskutečněný CVM skutečně představoval takovou transakci.

68 CMV rovněž uplatňuje, že Soud se dopustil chyby, když měl v bodě 81 napadeného rozsudku za to, že přičtení nákladů, které nejsou skutečnými náklady, musí být považováno za závažné porušení podmínek poskytnutí finanční pomoci, jakož i povinnosti loajality, které má příjemce takové pomoci, a může být v důsledku toho považováno za nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88. V tomto ohledu CMV zdůrazňuje, že ustanovení druhého pododstavce čl. 3 rozhodnutí o poskytnutí pomoci, uvedená v bodě 76 napadeného rozsudku, stanoví, že

„[v] případě, že částka skutečně vynaložených nákladů vede ke snížení uznatelných výdajů ve vztahu k původním odhadům, bude pomoc přiměřeně snížena v okamžiku zaplacení zůstatku". Podle CMV, i když náklady filmu byly nižší než stanovená částka, článek 24 nařízení č. 4253/88 se nepoužije, protože tato situace je zcela upravena uvedenými ustanoveními rozhodnutí o poskytnutí pomoci.

69 V tomto ohledu je třeba uvést, že v rozporu s tvrzením CMV pouhá skutečnost, že druhý pododstavec čl. 3 rozhodnutí o poskytnutí pomoci upravuje situace, kdy skutečně vynaložené náklady jsou nižší než původní odhady, neznamená, že fiktivní transakce, jejímž cílem je zvýšit náklady projektu, nepředstavuje nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88. Podle základní zásady upravující pomoci Společenství, může Společenství, jak uvedla generální advokátka v bodě 77 svého stanoviska, dotovat pouze skutečně vynaložené náklady (viz v tomto smyslu ve věci účetních závěrek, rozsudky ze dne 6. října 1993, Itálie v. Komise, C-55/91, Recueil, s. I-4813, bod 67; ze dne 28. října 1999, Itálie v. Komise, C-253/97, Recueil, s. I-7529, bod 6; ze dne 7. října 2004, Španělsko v. Komise, C-153/01, Recueil, s. I-9009, bod 66, a ze dne 15. září 2005, Irsko v. Komise, C-199/03, Sb. rozh. s. I-8027, bod 26). Pokud jsou k projektu přičteny výdaje, které nebyly ve skutečnosti vynaloženy na jeho realizaci, znamená to závažný zásah do této zásady, a může to být tedy považováno za nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88. Druhý pododstavec čl. 3 rozhodnutí o poskytnutí pomoci stanoví mechanismus umožňující určit částku uznatelných výdajů v případě, že se zdá, že jsou tyto výdaje nižší než původní odhady, ale nevztahuje se na situaci, ve které jsou přičteny náklady, které nejsou prokázány jako skutečné náklady.

70 Je tedy třeba odmítnout argumenty CMV týkající se produkce filmu společností Romana Video.

— K argumentům souvisejícím s personálními náklady

71 Sedmá odrážka devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci zní následovně:

„[CMV] připočítala k projektu částku ve výši 202 540 668 ITL (104 455 ECU) představující náklady v souvislosti s prací vynaloženou pěti osobami na část projektu ‚turistických informací'. K těmto výdajům nepředložila [CMV] žádné doklady (pracovní smlouvy, detailní rozpis realizovaných akcí)." *(neoficiální překlad)*

72 Kromě toho podle deváté odrážky devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení:

„[CMV] oznámila částku ve výši 152 340 512 ITL (78 566 ECU) na personální náklady související s ‚jinými operacemi než s turistickými informacemi'. Nepředložila žádné dokumenty, které by prokázaly, že tyto služby byly skutečně poskytnuty a že přímo souvisejí s projektem." *(neoficiální překlad)*

73 V tomto ohledu Soud uvedl v bodě 89 napadeného rozsudku, že bod 3 přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci stanoví, že „personální náklady [...] se musí vztahovat bezprostředně na provedení akcí a musí být tomu přiměřené". V bodě 95 tohoto rozsudku Soud dospěl k závěru, že Komise se nedopustila pochybení, když měla za to, že CMV jí neposkytla doklady, které by mohly prokázat, že personální náklady vyhrazené na projekt přímo souvisely s jeho provedením a byly přiměřené.

74 CMV se domnívá, že poskytla dostatečné doklady ve formě tabulek se jmény dotčených osob, odhadem času věnovaného na projekt těmito osobami, jejich platy, jakož i náklady, které z toho pro provedení projektu vyplynuly. Navíc podle ní vyplývá odůvodněnost těchto nákladů již z toho, že byl projekt realizován.

75 V tomto ohledu se Komise dovolává bodu 94 napadeného rozsudku, podle kterého musí CMV, kromě věcně správného provedení projektu, jak byl schválen Komisí v rozhodnutí o poskytnutí pomoci, prokázat, že každá část příspěvku Společenství odpovídá skutečně poskytnuté službě, která byla nezbytná pro realizaci tohoto projektu.

76 Zaprvé, jak již bylo uvedeno v bodě 69 tohoto rozsudku, Společenství může dotovat pouze skutečně vynaložené výdaje. Proto, aby Komise mohla vykonávat svou kontrolní roli, musí být příjemci pomoci Společenství schopni prokázat, že náklady přičitatelné projektům, pro které byla taková pomoc poskytnuta, jsou skutečné. Jak již Soudní dvůr rozhodl, poskytnutí spolehlivých informací žadateli a příjemci pomoci Společenství je nezbytné pro řádné fungování systému kontroly a dokazování zavedeného za účelem ověření, zda jsou splněny podmínky pro poskytnutí této pomoci (viz usnesení ze dne 25. listopadu 2004, Vela a Tecnagrind v. Komise, C-18/03 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, bod 135).

77 Zadruhé argument CMV, podle kterého odůvodnění dotyčných nákladů představuje již to, že byl projekt realizován, nemůže být přijat. Soudní dvůr již totiž rozhodl, že opatření spočívající ve zrušení finanční pomoci a jejím vrácení z důvodu bezdůvodného obohacení stanovená v článku 24 nařízení č. 4253/88 nejsou vyhrazena pouze pro pochybení, která ohrožují realizaci dotyčného projektu nebo obsahují významnou změnu, jež se týká povahy a samotné existence tohoto projektu (viz

v tomto smyslu výše uvedené usnesení Vela a Tecnagrind v. Komise, body 129 až 134). Proto Soud v 94 bodě napadeného rozsudku právem rozhodl, že není možno tvrdit, že sankce stanovené uvedeným ustanovením se mohou použít pouze v případě, že financovaná akce nebyla vůbec realizována a nebo jen zčásti.

78 Z výše uvedeného vyplývá, že důkaz o tom, že byl projekt realizován, nepostačuje k tomu, aby odůvodnil konkrétní dotaci. Naopak příjemce pomoci musí prokázat, že vydané personální náklady jsou v souladu s podmínkami stanovenými pro poskytnutí pomoci.

79 Otázka, zda jsou doklady týkající se personálních nákladů dostatečné s ohledem na tyto požadavky spadá nicméně do posouzení skutkového stavu, které nemůže z důvodů uvedených v bodě 63 tohoto rozsudku podléhat přezkumu Soudního dvora v rámci opravného prostředku.

80 Co se týče dodržení povinnosti uvést odůvodnění, stačí konstatovat, že v bodech 91 až 93 napadeného rozsudku Soud uvedl, že doklady poskytnuté CMV nepostačovaly k prokázání toho, že se výdaje na zaměstnance vztahovaly k projektu, a neumožňovaly tedy ani posouzení jejich přiměřenosti. Takové zjištění dostatečně právně odůvodňuje důvody, pro které měl Soud za to, že personální náklady nebyly dostatečně doloženy.

81 Proto je třeba odmítnout argumenty CMV, které se týkají personálních nákladů.

— K argumentům souvisejícím s obecnými náklady

82 Druhá odrážka devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci zní následovně:

„[CMV] přičetla k projektu částku ve výši 31 500 000 ITL (26 302 ECU) na obecné náklady (nájem dvou kanceláří, topení, elektřina, voda a úklid). Toto připočtení není doloženo žádným dokumentem." *(neoficiální překlad)*

83 V bodě 105 napadeného rozsudku Soud v tomto ohledu upřesnil, že nesrovnalost zjištěná Komisí ve věci obecných nákladů se týká pouze nákladů, které se vztahují na použití místností v rámci projektu, které CMV již využívala před poskytnutím pomoci. V bodě 106 tohoto rozsudku Soud poté, co připomněl, že poskytnutá pomoc byla určena na financování určitého procenta nákladů skutečně vynaložených dotyčnými stranami na realizaci projektu, uvedl, že Komise, aby zabránila podvodnému chování, mohla mít právoplatně za to, že takové obecné náklady, jaké si v projednávaném případě přičetla CMV, ve skutečnosti nesouvisely s realizací projektu, ale představovaly výdaje, které musel příjemce nést v každém případě z důvodu své obvyklé činnosti a nezávisle na realizaci projektu. Soud v důsledku toho rozhodl v bodě 107 tohoto rozsudku, že Komise se nedopustila pochybení, když měla za to, že přičtení těchto nákladů představovalo nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88.

84 CMV uplatňuje, že Soud se v tomto bodě omezil na to, že převzal předpoklad Komise, zatímco měl požadovat důkaz, že náklady nebyly skutečně vynaloženy.

Podle CMV body 106 a 107 napadeného rozsudku znovu ukazují, že nesrovnalosti ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88 mohou být založeny na pouhém podezření Komise.

85 Nicméně je třeba uvést, že CMV tak přehlíží to, že měla z důvodů uvedených v bodě 76 tohoto rozsudku povinnost odůvodnit to, že uplatněné náklady se vztahovaly k provedení projektu a byly pro něj přiměřené.

86 Povinnost dodržovat finanční podmínky uvedené v rozhodnutí o poskytnutí pomoci představuje stejně jako povinnost věcného provedení dotyčného projektu jeden z hlavních závazků příjemce, a z tohoto důvodu je podmínkou pro přidělení pomoci Společenství (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Vela a Tecnagrind v. Komise, bod 135).

87 Z toho vyplývá, že Soud, když uvedl, že Komise mohla mít za to, že dotčené obecné náklady ve skutečnosti nesouvisely s realizací projektu – což je zjištění ohledně skutkových okolností, které nemůže podléhat přezkumu Soudního dvora v rámci projednávaného opravného prostředku –, právem rozhodl, že uplatnění těchto nákladů představovalo nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88.

88 Proto je třeba odmítnout argumenty CMV týkající se obecných nákladů.

— K argumentům souvisejícím s náklady za poradenství

89 V osmé odrážce devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci Komise uvedla následující:

„[CMV] přičetla k projektu částku ve výši 85 000 000 ITL (43 837 ECU) na náklady za poradenství Mauro Brozzi Associati SAS. K těmto výdajům nebyly předloženy žádné podklady, které by mohly prokázat, že poskytnutá plnění byla skutečně realizována a jaké povahy přesně byla." *(neoficiální překlad)*

90 V bodě 117 napadeného rozsudku Soud uvedl, že CMV neprokázala, že Komise se dopustila pochybení, když měla za to, že náklady za poradenství nebyly odůvodněny podklady, které by mohly prokázat, že poskytnutá plnění byla skutečně realizována a jaké povahy přesně byla. Soud v tomto bodě dospěl k závěru, že Komise z tohoto důvodu správně shledala existenci nesrovnalosti ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88.

91 CMV se dovolává neodůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě. Podle ní z podepsané smlouvy mezi CMV a kanceláří poradce Mauro Brozzi e Associati SAS vyplývá, že byly nezpochybnitelně poskytnuty čtyři pětiny stanoveného plnění.

92 V tomto ohledu je třeba uvést, že CMV neposkytla Soudnímu dvoru žádný důkaz ohledně porušení povinnosti uvést odůvodnění. Totiž pod záminkou argumentu vycházejícího z údajného porušení této povinnosti, CMV požaduje v podstatě nové

posouzení skutkového stavu, přestože Soudní dvůr z důvodů uvedených v bodě 63 tohoto rozsudku k tomu není příslušný v rámci opravného prostředku.

93 Proto je třeba odmítnout argumenty CMV týkající se nákladů za poradenství.

— K argumentům souvisejícím se zavlažovacím systémem

94 V jedenácté odrážce devátého bodu odůvodnění rozhodnutí o zrušení pomoci Komise uvedla následující:

„[V] rámci akce ‚pěstování špaldy a lanýžů' byly stanoveny v [rozhodnutí o poskytnutí pomoci] investice ve výši 41 258 ECU na zlepšení zavlažovacích systémů pro pěstování lanýžů. Tyto investice nebyly realizovány a Komisi k tomu nebylo podáno žádné vysvětlení."*(neoficiální překlad)*

95 V bodech 126 až 129 napadeného rozsudku Soud v tomto ohledu uvedl, že CMV nepředložila doklady výdajů ohledně takových investic a poté dospěl k závěru, že se Komise nedopustila pochybení, když se domnívala, že CMV neprokázala, že uvedené investice byly ve skutečnosti realizovány.

96 CMV tvrdí, že Soud nepřihlédl ke znaleckému posudku předloženému na podporu její žaloby. Kromě toho jí Soud nemůže vytýkat, že nebyla po několika letech schopna odůvodnit náklady, které byly vynaloženy v souvislosti s realizací neodkladného zavlažování třetími osobami během let, kdy bylo velké sucho.

97 Z bodu 129 napadeného rozsudku vyplývá, že Soud založil v tomto ohledu své posouzení na závěru, podle kterého „se Komise nedopustila pochybení, když se domnívala, že [CMV] neprokázala, že investice stanovené pro zavlažovací systém [byly] skutečně realizovány". Přitom, jak vyplývá z bodu 76 tohoto rozsudku, uznatelnými náklady jsou pouze řádně odůvodněné náklady. Je nesporné, že CMV nepředložila doklady ohledně těchto investic. S ohledem na údajné problémy s předložením těchto dokladů, je třeba odkázat na bod 6 přílohy II rozhodnutí o poskytnutí pomoci, podle kterého si musí příjemce pomoci uchovat všechny doklady a mít je k dispozici pro Komisi. Jak správně uvedla generální advokátka v bodě 91 svého stanoviska, pokud CMV nedisponovala nezbytnými doklady, neměla tyto náklady připočíst.

98 Co se týče znaleckého posudku předloženého Soudu, z bodu 121 napadeného rozsudku vyplývá, že tento znalecký posudek se týká pouze otázky, zda pojem „rezervní zavlažovací systémy", používaný v rámci tohoto zvláštního projektu, musí být chápán ve smyslu uvedeném CMV před Soudem a zda odpovídající náklady byly přizpůsobené cenám, které jsou obvykle uplatňovány při opatřeních v rámci EZOZF. Přitom, jak uvedla generální advokátka v bodě 90 svého stanoviska, Soud nechal v bodě 129 tohoto rozsudku otevřenou otázku, jaké akce bylo podle rozhodnutí o poskytnutí pomoci třeba provést.

99 Proto je třeba odmítnout argumenty CMV týkající se zavlažovacího systému.

100 S přihlédnutím k výše uvedenému je tedy namístě zamítnout třetí důvod hlavního kasačního opravného prostředku.

K prvnímu a druhému důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

— Argumentace účastníků řízení

101 Svým prvním důvodem opravného prostředku CMV, jak se zdá, tvrdí, že Soud tím, že omezil svůj přezkum na zjištění, zda měla Komise právo od ní vyžadovat vrácení celkové částky pomoci, neposoudil riziko nepřiměřenosti a diskriminace vyplývající podle ní z toho, že jí byly „přičteny" nesrovnalosti, kterých se případně dopustila RdS, přičemž CMV nebyla schopna odpovědět na výtky vůči RdS a nesrovnalosti vytýkané CMV představovaly sotva 29 % nákladů projektu.

102 Svým druhým důvodem opravného prostředku CMV tvrdí, že když Soud připustil nepřiměřenost žádosti o vrácení celkové pomoci pouze od CMV, měl zcela a nejenom zčásti zrušit rozhodnutí o zrušení pomoci a znovu zvážit své stanovisko s ohledem pouze na ty nesrovnalosti, které byly vytýkány jí osobně.

103 Komise se domnívá, že první důvod opravného prostředku musí být prohlášen za nepřípustný buď pro nejasnost, nebo pro nedostatek právního zájmu CMV na jeho vznesení. Podpůrně za předpokladu, že by Soudní dvůr měl první důvod za přípustný a opodstatněný, Komise navrhuje, aby Soudní dvůr rozhodl ve věci samé a nepřijal argumentaci uplatněnou CMV.

104 Co se týče druhého důvodu opravného prostředku, Komise připomíná, že Soud výslovně rozhodl, že zrušení pomoci v plné výši je legitimní a omezil se na rozdělení povinnosti vrácení pomoci rozdílné, než bylo v rozhodnutí o zrušení pomoci. V tomto ohledu se odvolává na obecné zásady hospodárnosti řízení a hospodárnosti správy na podporu tvrzení, že tento důvod je neopodstatněný, protože v případě celkového zrušení uvedeného rozhodnutí by bylo nezbytné přijmout nové rozhodnutí, které by v podstatě přebíralo obsah rozhodnutí o zrušení pomoci.

— K přípustnosti prvního důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

105 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z článku 225 ES, čl. 58 prvního pododstavce Statutu Soudního dvora a čl. 112 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora vyplývá, že opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované části rozsudku, jehož zrušení se navrhovatel domáhá, jakož i právní argumenty, které tento návrh podporují specifickým způsobem (viz zejména rozsudky ze dne 4. července 2000, Bergaderm a Goupil v. Komise, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, bod 34; ze dne 8. ledna 2002, Francie v. Monsano a Komise, C-248/99 P, Recueil, s. I-1, bod 68, a ze dne 6. března 2003, Interporc v. Komise, C-41/00 P, Recueil, s. I-2125, bod 15).

106 Požadavky odůvodnění vyplývající z těchto ustanovení tedy nesplňuje opravný prostředek, který se omezuje na opakování nebo doslovné převzetí důvodů a argumentů, které byly uplatněny před Soudem, včetně těch, které byly založeny na skutečnostech výslovně zamítnutých tímto soudem (viz zejména usnesení ze dne 25. března 1998, FFSA a další v. Komise, C-174/97 P, Recueil, s. I-1303, bod 24, a výše uvedený rozsudek Interporc v. Komise, bod 16). Takový opravný prostředek

totiž ve skutečnosti představuje návrh směřující pouze k opětovnému přezkoumání žaloby podané k Soudu, což nespadá do pravomoci Soudního dvora (viz usnesení ze dne 26. září 1994, X v. Komise, C-26/94 P, Recueil, s. I-4379, bod 13, a výše uvedený rozsudek Bergaderm a Goupil v. Komise, bod 35).

107 Nicméně, jestliže navrhovatel zpochybňuje výklad nebo použití práva Společenství Soudem, právní otázky přezkoumané v prvním stupni mohou být v rámci opravného prostředku znovu projednány (viz rozsudek ze dne 13. července 2000, Salzgitter v. Komise, C-210/98 P, Recueil, s. I-5843, bod 43). Jestliže by totiž navrhovatel nemohl tímto způsobem založit svůj opravný prostředek na důvodech nebo argumentech již použitých před Soudem, řízení o opravném prostředku by bylo zčásti zbaveno svého smyslu (viz zejména usnesení ze dne 10. května 2001, FNAB a další v. Rada, C-345/00 P, Recueil, s. I-3811, body 30 a 31, jakož i rozsudky ze dne 16. května 2002, ARAP a další v. Komise, C-321/99 P, Recueil, s. I-4287, bod 49, a výše uvedený Interporc v. Komise, bod 17).

108 V projednávaném případě Komise tvrdí, že první důvod opravného prostředku je zjevně nepřípustný z důvodu skutečnosti, že není v souladu s minimálními požadavky na jasnost a přesnost. Podle názoru Komise může být první důvod opravného prostředku vykládán nejméně dvěma rozdílnými způsoby.

109 V tomto ohledu je třeba jednak uvést, že první důvod opravného prostředku ve svém celku směřuje ke zpochybnění posouzení, které Soud provedl u právní otázky, která mu byla předložena v rámci prvního žalobního důvodu v prvním stupni, a jednak, že CMV uvádí přesným způsobem některé kritizované části napadeného rozsudku.

110 Argumenty vznesené CMV před Soudním dvorem na podporu prvního důvodu opravného prostředku jistě nejsou jednoznačné, pokud jsou posuzovány jednotlivě.

Nicméně ve spojení s druhým důvodem hlavního opravného prostředku jsou argumenty na podporu prvního důvodu dostatečně jasné, aby vyhověly požadavkům článků 225 ES, čl. 58 prvního pododstavce Statutu Soudního dvora a čl. 112 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora.

111 Jeví se totiž, že CMV prvními dvěma důvody opravného prostředku v podstatě tvrdí, že přísná sankce, která jí byla uložena, spočívající ve zrušení pomoci v plné výši, vyplývala z nesrovnalostí přičitatelných RdS, a že proto by jednak mělo být rozhodnutí o zrušení pomoci zrušeno ve svém celku z důvodu skutečnosti, že CMV byla neprávem přičtena odpovědnost obou stran za projekt, jehož realizace příslušela RdS, a jednak by mělo být postavení CMV znovu posouzeno s ohledem pouze na ty nesrovnalosti, které byly vytýkány jí osobně.

112 CMV tak uplatňuje argumentaci ve dvou etapách: první důvod opravného prostředku směřuje k prokázání, že Soud neposoudil možnost, že byla podrobena sankci, jejíž přísnost spočívala částečně na nesrovnalostech vytýkaných RdS, zatímco druhý důvod směřuje k prokázání existence nepoměru mezi jednak nesrovnalostmi, které jsou jí vytýkány, a jednak přísností sankce, kterou představuje zrušení finanční pomoci v plné výši a která je založena z velké části na nesrovnalostech vytýkaných RdS, jež představovala přibližně 70 % dotčených nákladů a k nimž se CMV nemohla vyjádřit.

113 První důvod hlavního kasačního opravného prostředku není v důsledku toho nepřípustný pro nedostatek jasnosti a přesnosti.

114 Komise se rovněž ve své kasační odpovědi odvolává na nedostatek právního zájmu CMV na uplatnění údajného opomenutí rozhodnout o žalobním důvodu vzneseném v prvním stupni, protože Soud v podstatě v napadeném rozsudku přijal uvedený žalobní důvod, a z tohoto důvodu podstatně snížil částku finanční sankce uložené CMV.

115 K tomuto bodu postačuje uvést, že první důvod opravného prostředku, jak je uveden v bodech 111 a 112 tohoto rozsudku, je třeba vykládat tak, že tento první důvod směřuje skutečně ke zrušení rozhodnutí o zrušení pomoci v plném rozsahu, a nikoliv k částečnému zrušení tohoto rozhodnutí. Z toho vyplývá, že v rozporu s tvrzením Komise, CMV odůvodnila právní zájem na uplatnění tohoto důvodu opravného prostředku.

116 Námitka nepřípustnosti vycházející z nedostatku právního zájmu CMV na uplatnění prvního důvodu hlavního opravného prostředku není v důsledku toho opodstatněná.

117 Za těchto podmínek je třeba uvést, že vzhledem k tomu, že žádná z námitek nepřípustnosti vznesená proti prvnímu důvodu hlavního kasačního opravného prostředku není opodstatněná, tento důvod kasačního opravného prostředku je přípustný.

— K opodstatněnosti prvního a druhého důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

118 Z písemností CMV vyplývá, že první a druhý důvod opravného prostředku, uvedené v bodech 111 a 112 tohoto rozsudku, se zakládají na předpokladu, podle kterého bylo rozhodnutí, jež od CMV požadovalo vrácení pomoci v plné výši, ovlivněno pouze nesrovnalostmi vytýkanými RdS, takže Soud, když napadeným rozsudkem nezrušil rozhodnutí o zrušení pomoci v plném rozsahu, umožnil tím, aby byly CMV nadále neodůvodněně přičteny nesrovnalosti spadající pouze do odpovědnosti RdS.

119 Nicméně je třeba uvést, že CMV přehlíží jak úvahu Soudu, tak i důsledky napadeného rozsudku.

120 Je totiž nejdříve namístě připomenout, že Soud při přezkoumání prvního žalobního důvodu, který byl před ním vznesen, rozhodl, že s přihlédnutím k závažným důsledkům žádosti o vrácení celkové pomoci pro CMV a nejasnosti a nepřesnosti rozhodnutí o poskytnutí pomoci, Komise tím, že požadovala vrácení pomoci v plné výši pouze od CMV, porušila zásadu proporcionality. Avšak nikdy nenaznačoval v rámci svého posouzení tohoto žalobního důvodu nebo v jakémkoliv jiném bodě napadeného rozsudku, že tato žádost byla ovlivněna chováním RdS.

121 Naopak v rámci druhého žalobního důvodu uplatněného před Soudem, zejména v bodech 80 až 81, 95 až 97, 107, 117 a 129 až 130 napadeného rozsudku, Soud zvláště uvedl, že každá z výtek uplatněná proti CMV v rozhodnutí o zrušení pomoci představovala nesrovnalost ve smyslu článku 24 nařízení č. 4253/88. Přitom sama CMV nikdy netvrdila, že RdS se podílela na některé z těchto nesrovnalostí.

122 Navíc v bodech 142 až 149 napadeného rozsudku Soud správně uvedl, jak vyplývá i z bodů 53 a 77 tohoto rozsudku, že s ohledem na takové nesrovnalosti měla Komise právo zrušit pomoc v rozsahu, v němž se vztahovala na části projektu spadající do odpovědnosti CMV.

123 Za těchto podmínek a s přihlédnutím k zásadě hospodárnosti řízení, Soud mohl zrušit rozhodnutí o zrušení pomoci pouze v rozsahu, v němž požadavek Komise na vrácení pomoci nebyl omezen na částky odpovídající části projektu přidělené CMV. V případě zrušení rozhodnutí o zrušení pomoci v plném rozsahu by totiž Komise musela ve vztahu k CMV přijmout nové rozhodnutí, které by v podstatě přebíralo obsah rozhodnutí o zrušení pomoci ohledně částí projektu spadajících do odpovědnosti CMV.

124 Není tedy namístě rozhodnout o otázce, zda se CMV mohla vyjádřit k výtkám vůči RdS, protože tato otázka je v každém případě bezvýznamná pro posouzení tohoto důvodu opravného prostředku. Ostatně se jedná o posouzení skutkových okolností, které z důvodů uvedených v bodě 63 tohoto rozsudku nespadají do pravomoci Soudního dvora v rámci opravného prostředku.

125 Argumentace CMV tedy musí být odmítnuta.

126 S ohledem na výše uvedené je tedy namístě zamítnout první a druhý důvod hlavního kasačního opravného prostředku.

Ke čtvrtému důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

— Argumentace účastníků řízení

127 Svým čtvrtým důvodem opravného prostředku CMV tvrdí, že Soud při přezkoumání třetí části druhého vzneseného žalobního důvodu, nevyložil správně argumentaci vycházející z porušení práv obhajoby. Upřesňuje, že tato argumentace se netýkala obecné možnosti odůvodnit její kroky, ale konkrétněji, způsobu, jakým Komise provedla šetření na místě. Obzvláště tato kontrola neprávem nebyla předmětem účetní závěrky a nebyl vyhotoven seznam dokumentů okopírovaných při příležitosti této kontroly. CMV v tomto ohledu upřesňuje, že aby byla dodržena práva osob podrobených kontrole, taková operace musí probíhat kontradiktorně a být předmětem přesné zprávy.

128 Komise poznamenává, že osoby provádějící kontrolu nebyly povinny sestavit na místě protokol a že v projednávaném případě proběhla kontrola kontradiktorně. Podle tohoto orgánu Soud na základě těchto okolností uvedl v bodě 138 napadeného rozsudku, že práva obhajoby byla respektována.

— Závěry Soudního dvora

129 Jak Soud uvedl v bodě 136 napadeného rozsudku, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že respektování práv obhajoby v každém řízení vedeném vůči osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení, je základní zásada práva Společenství, která musí být zajištěna, i když neexistuje jakákoliv právní úprava týkající se řízení. Tato zásada vyžaduje, aby osoby, kterým jsou určena rozhodnutí, která významně ovlivňují jejich zájmy, mohly užitečně vyjádřit své stanovisko (viz například rozsudky ze dne 24. října 1996, Komise v. Lisrestal a další, C-32/95 P, Recueil, s. I-5373, bod 21; ze dne 21. září 2000, Mediocurso v. Komise, C-462/98 P, Recueil, s. I-7183, bod 36, a ze dne 9. června 2005, Španělsko v. Komise, C-287/02, Sb. rozh. s. I-5093, bod 37).

130 Je třeba uvést, že ani zásada respektování práv obhajoby, ani nařízení č. 4253/88 neukládaly, aby při šetření na místě byla CMV předložena zpráva nebo seznam dokumentů okopírovaných při příležitosti této kontroly, protože CMV mohla zpochybnit, ve svém případně odmítnout, výtky Komise po uvedené kontrole.

131 Proto Soud právem, aniž by zdůrazňoval způsoby provedení uvedeného šetření, zkoumal v bodech 134 až 138 napadeného rozsudku, zda možnost CMV předložit své stanovisko před přijetím napadeného rozhodnutí byla v souladu s požadavky zásady respektování práv obhajoby.

132 V bodě 134 napadeného rozsudku Soud uvedl, že CMV poukázala na neexistenci účetní závěrky ohledně činností a pohovorů, které byly vedeny pracovníky Komise a obzvláště na nevyhotovení seznamu dokumentů okopírovaných při této příležitosti.

133 Soud měl nicméně v bodech 137 a 138 napadeného rozsudku za to, že Komise dostatečně umožnila CMV prokázat řádné provedení akcí stanovených projektem, což měla učinit předložením průkazných dokladů, které měla poskytnout Komisi v souladu s rozhodnutím o poskytnutí pomoci.

134 Tento závěr představuje posouzení skutkových okolností, které z důvodů uvedených v bodě 63 tohoto rozsudku nemůže podléhat přezkumu Soudního dvora v rámci opravného prostředku.

135 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba odmítnout čtvrtý důvod hlavního kasačního opravného prostředku.

K pátému důvodu hlavního kasačního opravného prostředku

— Argumentace účastníků řízení

136 Svým pátým důvodem opravného prostředku CMV uplatňuje, že Soud porušil zásadu proporcionality tím, že zamítnul její žalobní důvod, který se zakládal na rozporu mezi jednak povahou vytýkaných nesrovnalostí a skutečností, že byl dosažen financovaný cíl, a jednak závažností sankce spočívající ve zrušení finanční pomoci v plné výši.

137 Na podporu tohoto důvodu CMV uplatňuje, že nebylo prokázáno, že do projektu připočítala neodůvodněné výdaje. Navíc zdůrazňuje, že neměla podvodný úmysl a že neposkytla žádnou chybnou informaci. Konečně tvrdí, že jí může být vytýkáno pouze to, že ve lhůtě neodůvodnila zaměstnání svých vlastních techniků pro účely projektu.

138 Komise se domnívá, že tento důvod opravného prostředku je nepřípustný, protože CMV ničím nedoplnila argumentaci již uplatněnou před Soudem. K věci samé tento orgán podpůrně uplatňuje, že s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem, které uvádí napadený rozsudek, je závěr Soudu v tomto bodě v souladu s platnou judikaturou.

— Závěry Soudního dvora

139 Tímto důvodem opravného prostředku CMV zpochybňuje výklad a použití zásady proporcionality, který je podán Soudem. Proto z důvodů uvedených v bodě 107 tohoto rozsudku a v rozporu s tvrzením Komise je uvedený důvod ve stadiu řízení o opravném prostředku přípustný.

140 Jak uvedla generální advokátka v bodě 97 svého stanoviska, z článku 24 nařízení č. 4253/88, ustanovení, na kterém je založeno rozhodnutí o zrušení pomoci, vyplývá, že Komise není povinna požadovat vrácení finanční pomoci v plné výši, ale disponuje diskreční pravomocí, zda takovou pomoc bude požadovat zpět a případně určit, jaká část musí být vrácena (viz rovněž v tomto smyslu výše uvedený rozsudek

ze dne 15. září 2005, Irsko v. Komise, body 27 a 30). Při zohlednění zásady proporcionality musí Komise tuto diskreční pravomoc vykonávat tak, aby dotace, požadované zpět, nebyly v nepoměru k nesrovnalostem, ke kterým došlo.

141 Nicméně Komise není omezena na to, aby požadovala zpět pouze ty dotace, které nejsou na základě uvedených nesrovnalostí odůvodněné.

142 Naopak, zvláště cíle efektivní správy pomoci Společenství a odrazování od podvodného chování mohou odůvodnit požadavek vrácení dotací, kterých se nesrovnalosti týkají pouze zčásti.

143 V tomto ohledu je třeba připomenout, že povinnosti, jejichž dodržování má základní význam pro řádné fungování systému Společenství, mohou být sankcionovány ztrátou takového práva poskytnutého právní úpravou Společenství, jako je právo na podporu (rozsudek ze dne 12. října 1995, Cereol Italia, C-104/94, Recueil, s. I-2983, bod 24).

144 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že k řádnému fungování systému umožňujícího kontrolu přiměřeného využívání fondů Společenství je nezbytné, aby žadatelé o podporu poskytli Komisi důvěryhodné informace, které ji nemohou uvést v omyl. Možnost sankcionování nesrovnalosti nikoliv snížením pomoci ve vztahu k částce odpovídající této nesrovnalosti, ale zrušením uvedené pomoci v plné výši je jedinou

možností, jak zajistit odrazující účinek nezbytný pro řádnou správu zdrojů EZOZF (výše uvedený rozsudek Conserve Italia v. Komise, body 100 a 101).

145 Kromě toho z úvah uvedených v bodě 77 tohoto rozsudku vyplývá, že skutečnost, že byl dosažen cíl sledovaný poskytnutým financováním, neznamená sama o sobě, že sankce spočívající ve zrušení pomoci v plné výši je nepřiměřená.

146 Z toho vyplývá, že Soud mohl rozhodnout, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, že politika pomoci Společenství odůvodňuje to, že uplatnění nákladů podléhá přísným formálním podmínkám a že v tomto ohledu zjištěné nesrovnalosti odůvodňují žádost o vrácení částek vyplacených na část projektu, která spadala do odpovědnosti CMV.

147 Jistě, jak bylo shrnuto v bodě 137 tohoto rozsudku, CMV tvrdí, že existence neodůvodněných výdajů nebyla prokázána, že neměla podvodný úmysl a že jí může být vytýkáno pouze to, že v dostatečné míře nepředložila doklady.

148 Nicméně tyto argumenty se týkají skutkových okolností. Protože Soud celkově zohlednil faktory vhodné pro účely posouzení přiměřenosti zrušení pomoci v plné výši, jsou argumenty uplatněné CMV pro prokázání, že ten či onen faktor byl Soudem zohledněn jen nedostatečně, v rámci tohoto opravného prostředku nepřípustné.

149 I za předpokladu, že by CMV mohla uplatňovat při zdůraznění toho, že neposkytla nepřesné informace ani je nezatajila, že s ohledem na zásadu proporcionality implikuje nařízení č. 4253/88 povinnost Komise prokázat jakýkoliv podvodný úmysl z její strany nebo že tato zásada vyžaduje omezení možnosti zrušení pomoci v plné výši pouze na případy úmyslného porušení finančních podmínek, takové argumenty nemohou být přijaty.

150 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že pojem nesrovnalosti ve smyslu čl. 24 odst. 2 nařízení č. 4253/88 neimplikuje povinnost Komise prokázat jakýkoliv podvodný úmysl ze strany příjemce pomoci (viz usnesení ze dne 16. prosince 2004, APOL a AIPO v. Komise, C-222/03 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, bod 58). Kromě toho zásada proporcionality ani nevyžaduje omezení možnosti zrušit pomoc pouze na případy úmyslného porušení finančních podmínek. Navíc omezení této možnosti pouze na případy prokázaných úmyslných porušení by mohlo představovat podnět k dopouštění se nesrovnalostí (viz v tomto smyslu usnesení ze dne 22. března 2004, Sgaravatti Mediterranea v. Komise, C-455/02 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, body 39 až 42, a výše uvedené usnesení APOL a AIPO v. Komise, bod 59).

151 S ohledem na výše uvedené není namístě přijmout pátý důvod hlavního kasačního opravného prostředku.

152 Za těchto podmínek musí být zamítnut jak hlavní kasační opravný prostředek, tak vzájemný kasační opravný prostředek.

K nákladům řízení

153 Podle čl. 122 prvního pododstavce jednacího řádu, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný nebo je-li opodstatněný a Soudní dvůr vydává sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 69 odst. 2 prvního pododstavce téhož jednacího řádu, jenž se na řízení o opravném prostředku použije na základě článku 118 tohoto jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení od CMV požadovala a CMV neměla úspěch ve svých důvodech opravného prostředku, je namístě uložit CMV náhradu nákladů řízení o hlavním opravném prostředku. Vzhledem k tomu, že CMV požadovala náhradu nákladů řízení o vzájemném opravném prostředku a Komise neměla úspěch ve svých důvodech vzájemného opravného prostředku, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení o vzájemném opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Hlavní kasační opravný prostředek a vzájemný kasační opravný prostředek se zamítají.

2) Comunità montana della Valnerina se ukládá náhrada nákladů řízení o hlavním kasačním opravném prostředku.

3) Komisi Evropských společenství se ukládá náhrada nákladů řízení o vzájemném kasačním opravném prostředku.

Podpisy.